แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร*

Financial Planning Strategies for Improving the Quality of Life among the Working-Age Population in Bangkok

[1]สุกัญญา ศิริโท, เกียรติชัย วีระญาณนนท์, ณัฐภัสสร ธนาบวรพาณิชย์ และ รภัสศา รวงอ่อนนาม
[1]Sukunya Sirito, Kietchai Wirayanon, Nutpatsorn Tanaboworpanicd and Rapassa Roung-onnam
สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Program in Management, North Bangkok University, Thailand.
[1]Corresponding Author's Email: sukanya.sirt@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ 2) เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ส่งผลการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้วิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างวัยทำงานอายุระหว่าง 20-60 ปี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 660 ตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตาม 6 กลุ่มเขต (รวม 50 เขต) ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้หลักความน่าจะเป็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ วิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรงุเทพมหานคร โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสองกลุ่ม (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหาความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติ LSD แต่ถ้าค่าp-value น้อยกว่าหรือเท่ากับ .05 จะทำการทดสอบด้วย Welch Test และหาความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติ Dunnett T3 ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis: MRA) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สรุปประเด็นต่าง ๆ ที่ได้รับจาการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) โดยแยกประเด็นวิเคราะห์และแยกตามกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ นำผลที่ได้มาใช้ประกอบการสังเคราะห์ และข้อมูลเชิงปริมาณ สรุปแต่ละปัจจัยนำมาเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและเศรษฐกิจโดยรวม พบว่า การวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ภาระอุปการะบุคคลอื่น และกลุ่มเขตในกรุงเทพมหานคร แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ปัจจัยอาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สิน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ปัจจัยทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตส่งผลต่อการวางแผนแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีโดยภาพรวม ได้ร้อยละ 62.4 (Adjusted R^2 = .624) โดยมีปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเงิน เป้าหมายด้านความมั่นคงทางการเงิน เป้าหมายด้านการ

*Received September 10, 2025; Revised November 11, 2025; Accepted November 21, 2025

พัฒนาคุณภาพชีวิต และเป้าหมายด้านการพัฒนาตนเอง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แนวทางการให้ความรู้และสร้างแรงจูงใจด้านการเงินแบบ “เฉพาะกลุ่ม” โดยคำนึงถึงเพศ สถานภาพ รายได้ อาชีพ และพื้นที่

คำสำคัญ: การวางแผนทางการเงิน; คุณภาพชีวิตทางการเงิน; กลุ่มวัยทำงาน

Abstract

The objectives of this research are: 1) To study and analyze financial planning for a good quality of life among the working-age population in Bangkok, classified by personal and economic factors; 2) To examine financial literacy and life goal setting that affect financial planning for a good quality of life; and 3) To analyze and propose financial planning guidelines for a good quality of life. A mixed-methods research approach was employed. The sample consisted of 660 working-age individuals, aged between 20 and 60 years, residing in Bangkok. The samples were obtained through stratified random sampling based on six area groups (covering all 50 districts) in Bangkok, using a probability sampling method. The statistical tools used for data analysis included descriptive statistics such as frequency and percentage. Differences in opinions regarding financial planning for a good quality of life among the working-age group in Bangkok were analyzed using an independent samples t-test and one-way analysis of variance (One-way ANOVA). Pairwise differences were examined using the LSD test. If the p-value was less than or equal to .05, the Welch Test was applied, and pairwise comparisons were conducted using the Dunnett T3 test. Multiple Regression Analysis (MRA) was used to identify the factors influencing financial planning for a good quality of life. Content analysis was also employed to summarize key themes derived from in-depth interviews, categorized by interviewee groups. The findings were synthesized and integrated with quantitative data to analyze and present comprehensive guidelines for financial planning that support a good quality of life among the working-age population in Bangkok.

The research findings revealed that: 1) The analysis of personal and economic factors indicated that financial planning for a better quality of life among the working-age population in Bangkok differed by gender, age, educational level, marital status, dependent responsibilities, and residential area within Bangkok. However, these differences were not statistically significant at the .05 level. In contrast, significant differences were found in relation to primary occupation, average monthly income, and debt burden. 2) The results of multiple regression analysis showed that financial skills and life goal setting had a significant influence on financial planning for a better quality of life, explaining 62.4% of the variance (Adjusted R^2 = .624). Specifically, financial behavior, financial security goals, quality of life development goals, and self-development goals were statistically significant predictors at the .01 level. 3) The study suggested targeted financial education and motivation strategies that are “group-

specific," taking into consideration gender, marital status, income, occupation, and area of residence.

Keywords: Financial Planning; Financial Quality of Life; Working-age Group

บทนำ

กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีประชากรในกำลังแรงงานจำนวน 3,209,649 คน จากประชากรไทยทั้งหมดประมาณ 66.13 ล้านคน ซึ่งสะท้อนความสำคัญของกรุงเทพฯ ในฐานะศูนย์กลางเศรษฐกิจและแหล่งแรงงานหลักของประเทศ โดยกลุ่มที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ได้แก่ นักเรียน ผู้สูงอายุ และผู้ทำงานบ้าน เป็นต้น เมื่อแบ่งกำลังแรงงานในกรุงเทพมหานครตามช่วงอายุ พบว่า เกือบหนึ่งในสี่ของกำลังแรงงานอยู่ในช่วงอายุ 40–49 ปี ร้อยละ 23.41 รองลงมาคือช่วงอายุ 50–59 ปี ร้อยละ 21.87 และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.94 รวมกันแล้วคิดเป็นร้อยละ 57.22 ของกำลังแรงงานทั้งหมด ในขณะที่กลุ่มวัยทำงานช่วงอายุ 30–39 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 42.78 (Office of the National Economic and Social Development Council, 2024) จากข้อมูลวิกฤติการเงินของคนไทย พบว่า วัยทำงาน อายุ 50 ปีขึ้นไปมีความเสี่ยงสูงกว่าครึ่งที่ไม่สามารถออมเงินได้สำเร็จ สะท้อนถึงความไม่พร้อมทางการเงิน หลังวัยเกษียณของคนไทย โดยส่วนใหญ่ครัวเรือนยังพึ่งพารายได้นอกครัวเรือน เช่น เงินช่วยเหลือจากภาครัฐ ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงต่อเศรษฐกิจในระยะยาว สาเหตุหนึ่งมาจากพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่ยังไม่ดี และขาดความรู้ด้านการวางแผนการเงิน นอกจากนี้สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้กลุ่มวัยทำงานต้องรับภาระดูแลผู้ที่อยู่ในอุปการะ รวมถึงต้องวางแผนทางการเงินเพื่อดูแลตนเองในอนาคตด้วย ภาระเหล่านี้จึงหนักขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมระดับครัวเรือนอย่างชัดเจน สอดคล้องงานวิจัยของ Gupta and Agarwal (2020) พบว่า ผู้ที่มีทักษะทางการเงินสูงกว่าจะมีแนวโน้มวางแผนการเงินส่วนบุคคลได้ดีกว่า และมีผลลัพธ์ทางการเงินที่มั่นคงมากขึ้น การเพิ่มพูนทักษะทางการเงินจึงส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตและช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินในระยะยาว เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Oli (2020) พบว่า ทักษะทางการเงินมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการวางแผนการเงินของบุคคลในเขตเมืองของประเทศจีน โดยผู้ที่มีทักษะทางการเงินสูงกว่าจะวางแผนการเงินได้รอบคอบกว่า ส่งผลให้สามารถจัดการการเงิน ออมเงิน ลงทุน และบริหารหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้สรุปว่า การพัฒนาทักษะทางการเงินเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ประชาชนสามารถจัดการการเงินได้ดีขึ้น และลดความเสี่ยงทางการเงินในอนาคต

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า สภาพการณ์ทางการเงินในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ รวมถึงทักษะทางการเงินและการแก้ไขปัญหาทางการเงิน รวมทั้งการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยทำงาน มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มวัยทำงานในแต่ละช่วงอายุต้องเผชิญกับโจทย์ชีวิตที่แตกต่างกัน ทำให้การวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมและความสำคัญของแต่ละด้านแตกต่างกันตามช่วงวัย เพื่อให้บุคคลในแต่ละช่วงวัยสามารถเตรียมความพร้อมในการวางแผนทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้แบ่งกลุ่มวัยทำงานออกเป็น 4 ช่วงอายุ ได้แก่ วัยเริ่มต้นทำงาน (อายุ 20–30 ปี) วัยสร้างตัวและสร้างครอบครัว (อายุ 31–40 ปี) วัยสร้างความมั่นคง (อายุ 41–50 ปี) วัยเตรียมเกษียณ (อายุ 51–60 ปี) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET (2019) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากรอบแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ

2. เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ที่ส่งผลการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาด้านเนื้อหา เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทบทวนและวิเคราะห์เนื้อหา เอกสาร และแนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินและคุณภาพชีวิต เพื่อสร้างกรอบแนวคิดและกำหนดตัวแปรวิจัย (ปรับปรุงจาก ศักรินทร์ สุวรรณแผ่นผา (Suwanpanpa, 2022)) โดยเน้นการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. การวางแผนอุปโภคและบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ 2. การวางแผนเงินออมและการลงทุนเพื่อความมงอกเงย 3. การวางแผนจัดการความเสี่ยงในการดำเนินชีวิต 4. การวางแผนความมั่นคงในอนาคต 5. การวางแผนด้านภาษี และ 6. การวางแผนด้านหนี้สิน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักวางแผนทางการเงิน 6 คน ที่ปรึกษาทางการเงิน 6 คน และตัวแทนสมาคมตัวแทนประกันชีวิต 5 คน รวมทั้งหมด 17 คน เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์แนวทางการวางแผนทางการเงิน

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือและวิธีการศึกษา

จัดทำแบบสอบถามที่มีโครงสร้างชัดเจนสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และชุดคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกในรูปแบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตาม 6 กลุ่มเขต (รวม 50 เขต) ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 3,209,649 คน DOPA (2024) กลุ่มตัวอย่างวัยทำงานอายุระหว่าง 20–60 ปี จำนวน 660 ชุด ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม ถึง มีนาคม พ.ศ. 2568 แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน รวมทั้งสิ้น 65 ข้อ ใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือวัด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha) เท่ากับ 0.89 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประเด็นการศึกษาการสัมภาษณ์ดำเนินการเป็นรายบุคคล โดยใช้เวลาเฉลี่ยระหว่าง 45–60 นาทีต่อคน ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ทดสอบความแตกต่างด้วย t-test และ (One-way ANOVA)

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้ค่าสถิติ t, F, adj R^2

3. สังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อเสนอแนวทางการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 6 สรุป ผลการศึกษา และนำเสนอผลวิจัย

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์การวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและเศรษฐกิจโดยรวม พบว่า การวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ภาระอุปการะบุคคลอื่น และกลุ่มเขตในกรุงเทพมหานคร แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ปัจจัยอาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภาระหนี้สิน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร 660 คน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนเงินออมและการลงทุน โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.26) ส่วนด้านวางแผนจัดการความเสี่ยงในการใช้ชีวิตก็อยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ($\overline{X}$ = 3.27) ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่าเพศหญิงและเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านการวางแผนหนี้สิน โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.94 ขณะที่เพศชายอยู่ที่ 3.82 รองลงมาคือวางแผนด้านอุปโภคและบริโภคที่ ซึ่งทั้งสองเพศมีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.76 และด้านการวางแผนภาษี โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 3.68 และเพศชาย 3.63 ส่วนเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงในด้านวางแผนเงินออมและการลงทุน (เพศชาย = 3.31, เพศหญิง = 3.23) และด้านวางแผนจัดการความเสี่ยงในการใช้ชีวิต (เพศชาย = 3.35, เพศหญิง = 3.20) ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีอายุ 51–60 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านการวางแผนหนี้สิน ($\overline{X}$ = 3.97) กลุ่มอายุ 41–50 ปี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้ ($\overline{X}$ = 3.60) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในทุกช่วงอายุ คือ ด้านการวางแผนเงินออมและการลงทุน โดยกลุ่มอายุ 51–60 ปี ค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ ($\overline{X}$ = 3.41) และกลุ่มอายุ 41–50 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.14) กลุ่มอายุ 51–60 ปี ค่าเฉลี่ยสูงสุดใน 2 ด้าน ได้แก่ วางแผนอุปโภคและบริโภค วางแผนความมั่นคงในอนาคต กลุ่มอายุ 31–40 ปี และ 41–50 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันใน ด้านการวางแผนด้านภาษี ($\overline{X}$ = 3.71) (S.D. = .764, S.D. = .820) ตามลำดับ ค่าที่สูงสุดในทุกช่วงอายุในด้านนี้

ผลการวิจัยระดับการศึกษาของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน 660 คน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 337 คน ปริญญาตรี จำนวน 250 คน ปริญญาโทและเอก จำนวน 33 คน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาพบว่า ด้านการวางแผนด้านหนี้สิน ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.899) ด้านการวางแผนเงินออมและการลงทุน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในทุกระดับการศึกษา การศึกษาปริญญาโทและเอก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.47) ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.23) ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ใน 3 ด้าน ได้แก่ วางแผนความมั่นคงในอนาคต วางแผนด้านภาษี วางแผนเงินออมและการลงทุน

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างโดยรวมพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p= 0.992) และเมื่อพิจารณาพบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน 660 คน พบว่า สถานภาพโสด 359 คน สถานภาพสมรส 257 คน และสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ 44 คน ตามลำดับ เมื่อพิจารณา พบว่า ด้านการวางแผน

หนี้สิน สถานภาพสมรสมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.94) สถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.81) ด้านการวางแผนเงินออมและการลงทุน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในทุกสถานภาพ โดยสถานภาพโสดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.32) ส่วนสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.03) ด้านจัดการความเสี่ยงในการใช้ชีวิต สถานภาพโสด ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.31) สถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.05) โดยภาพรวม สถานภาพสมรสมีระดับการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีสูงสุดใน 4 ด้าน จากทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผนด้านหนี้สิน การวางแผนอุปโภคและบริโภค การวางแผนด้านภาษี และวางแผนความมั่นคงในอนาคต ผลการทดสอบความแตกต่างโดยใช้ Welch Test พบว่า ด้านการวางแผนเงินออมและการลงทุน (p-value < .001) และด้านการวางแผนภาษี (p-value < .001) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร 660 คน แบ่งตามอาชีพหลัก ได้แก่ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 300 คน, อาชีพอิสระ/ ฟรีแลนซ์ 119 คน, ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 104 คน, ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 94 คน และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 43 คน ตามลำดับ เมื่อพิจารณา พบว่า ด้านการวางแผนหนี้สิน กลุ่มข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.01, S.D. = .670) กลุ่มอิสระ/ ฟรีแลนซ์ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.85) ด้านวางแผนเงินออมและการลงทุน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในทุกอาชีพ กลุ่มธุรกิจส่วนตัวค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.77) และกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.09) ด้านวางแผนจัดการความเสี่ยงในการใช้ชีวิต กลุ่มธุรกิจส่วนตัวค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.48) กลุ่มอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.01) กลุ่มข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ มีระดับการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีสูงสุดใน 3 ด้าน ได้แก่ วางแผนความมั่นคงในอนาคต วางแผนด้านภาษี และวางแผนด้านหนี้สิน ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่พบว่า ด้านวางแผนด้านภาษี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน 3 คู่ โดยเฉพาะกลุ่มข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ($\overline{X}$ = 3.91) มีการวางแผนด้านภาษี สูงกว่ากลุ่มอิสระ/ ฟรีแลนซ์ ($\overline{X}$ = 3.41) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มวัยทำงานอาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ย การวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านการวางแผนภาษีสูงกว่า ($\overline{X}$ = 3.91) เมื่อเทียบกับกลุ่มวัยทำงานอาชีพอื่น ๆ ($\overline{X}$ = 3.40) และความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน 660 คน พบว่า กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 185 คน, 20,001-30,000 บาท จำนวน 178 คน, 30,001-40,000 บาท จำนวน 111 คน, มากกว่า 50,000 บาท จำนวน 90 คน, ไม่เกิน 10,000 บาท 49 คน และ 40,001-50,000 บาท จำนวน 47 คน ตามลำดับ เมื่อพิจารณา พบว่า ด้านการวางแผนหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในกลุ่มรายได้มากกว่า 50,001 บาท ($\overline{X}$ = 4.10) กลุ่มรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.62) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในทุกกลุ่มรายได้คือ การวางแผนเงินออมและการลงทุน โดยกลุ่มรายได้มากกว่า 50,001 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.68) รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 2.98) ในด้านนี้ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วย Welch Test ผลปรากฏว่าด้านการวางแผนด้านหนี้สิน (p = 0.001) และด้านการวางแผนภาษี (p-value = 0.008) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิจัยจำนวน 660 คน พบว่า มีผู้ที่ไม่มีภาระอุปการะบุคคลอื่น จำนวน 389 คน และมีภาระอุปการะ จำนวน271 คน เมื่อตรวจสอบพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน พบว่า ด้านการวางแผนหนี้สิน กลุ่มที่ไม่มีภาระอุปการะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าที่ 3.95 กลุ่มที่มีภาระอุปการะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 รองลงมาคือ

ด้านวางแผนอุปโภคและบริโภค (ไม่มีภาระอุปการะ = 3.78, มีภาระอุปการะ = 3.75) ด้านวางแผนเงินออมและการลงทุน (ไม่มีภาระอุปการะ = 3.31, มีภาระอุปการะ = 3.19) และด้านวางแผนจัดการความเสี่ยงในการใช้ชีวิต (ไม่มีภาระอุปการะ = 3.30, มีภาระอุปการะ = 3.22) ตามลำดับ ผลการทดสอบทางสถิติพบว่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มในแต่ละด้านมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยกเว้น ด้านการวางแผนภาษีที่ (p = 0.048) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาระอุปการะบุคคลอื่นมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนภาษีมากกว่าด้านอื่น ๆ

ผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 660 คน พบว่า มีผู้มีภาระหนี้สิน จำนวน 436 คน และไม่มีภาระหนี้สิน จำนวน224 คน พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวางแผนด้านหนี้สิน กลุ่มที่ไม่มีภาระหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.95 กลุ่มที่มีภาระหนี้สินมีค่าเฉลี่ย 3.53 รองลงมา คือ ด้านวางแผนอุปโภคและบริโภค ด้านวางแผนเงินออมและการลงทุน และด้านวางแผนจัดการความเสี่ยงในการใช้ชีวิต ตามลำดับ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า ภาระหนี้สินส่งผลให้พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะในด้านอุปโภคและบริโภคที่ (p-value = 0.001) ด้านวางแผนเงินออมและลงทุน (p-value = 0.001) และด้านวางแผนจัดการความเสี่ยงในการใช้ชีวิต (p-value = 0.003) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่ไม่มีภาระหนี้สินมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่ดีกว่าในหลายด้านอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัยกลุ่มเขตในกรุงเทพมหานครพบว่า ด้านการวางแผนหนี้สินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยกลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.95 กลุ่มเขตกรุงธนเหนือมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้ ($\overline{X}$ = 3.46) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดในทุกกลุ่มเขต ได้แก่ ด้านวางแผนเงินออมและการลงทุน โดยกลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก ($\overline{X}$ = 3.36) และกลุ่มเขตกรุงเทพใต้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.17) ด้านวางแผนจัดการความเสี่ยง กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ($\overline{X}$ = 3.36) เขตกรุงธนเหนือเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.15) กลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก ค่าเฉลี่ยสูงสุดใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนด้านหนี้สิน การวางแผนอุปโภคบริโภค การวางแผนด้านภาษี และวางแผนความมั่นคงในอนาคต เขตกรุงธนเหนือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดใน3 ด้าน คือ การวางแผนด้านหนี้สิน วางแผนด้านภาษี และวางแผนความมั่นคงในอนาคต ยกเว้น ด้านอุปโภคบริโภคไม่ต่ำสุด ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยรวมพบว่า ไม่ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบ Welch Test พบว่า อุปโภคและบริโภค (p = 0.605) และวางแผนเงินออมการลงทุน (p = 0.601) มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาปัจจัยทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยภาพรวม

(n = 660)

ปัจจัยทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิต	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p-value
	B	SE	Beta		
(Constant)	.339	.114		2.965	.003
1. ด้านความรู้ทางการเงิน	.045	.015	.073	2.998*	.003
2. ด้านพฤติกรรมทางการเงิน	.129	.028	.142	4.551**	<.001
3. ด้านเจตคติทางการเงิน	.015	.040	.015	.385	.700
4. ด้านการแก้ไขปัญหาทางการเงิน	.092	.032	.098	2.839*	.005
5. เป้าหมายด้านความมั่นคงทางการเงิน	.217	.030	.269	7.159**	<.001
6. เป้าหมายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	.252	.033	.272	7.764**	<.001
7. เป้าหมายด้านการพัฒนาตนเอง	.150	.029	.184	5.120**	<.001
R = .792, R^2= .628, Adjusted R^2 = .624, SEE = .37097, F = 157.272 p-value =<.001					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตทั้ง 7 ปัจจัย สามารถร่วมกันอธิบายความเปลี่ยนแปลงของการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครได้ถึงร้อยละ 62.4 (Adjusted R^2 = 0.624) โดยปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ได้แก่ ทักษะทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน การแก้ไขปัญหาทางการเงิน การตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ได้แก่ เป้าหมายด้านความมั่นคงทางการเงิน เป้าหมายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเป้าหมายด้านการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิต

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือ การตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Beta = .272) รองลงมาคือ เป้าหมายด้านความมั่นคงทางการเงิน (Beta = .269) ส่วนปัจจัยทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมีน้ำหนักน้อยที่สุด (Beta = .142)

ผลทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดสัญลักษณ์ดังนี้

การวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตทีดี ผู้วิจัยแทนด้วยสัญลักษณ์ (Y) ดังนี้คือ Y1 หมายถึง การวางแผนเพื่ออุปโภคและบริโภคที่มีประสิทธิภาพ Y2 หมายถึง การวางแผนเงินออมและการลงทุนเพื่อความงอกเงย Y3 การวางแผนจัดการความเสี่ยงในการใช้ชีวิต Y4 หมายถึง การวางแผนความมั่นคงในอนาคต Y5 หมายถึง การวางแผนด้านภาษี Y6 หมายถึง การวางแผนด้านหนี้สิน

ตารางที่ 2 สรุปผลทดสอบปัจจัยทักษะทางการเงินและตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ตามสมมติฐานที่ 1

(n = 660)

ปัจจัยทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิต	การวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร						
	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	ภาพรวม
	ค่า t, (p-value)						
1. ด้านความรู้ทางการเงิน	-- (.732)	.074* (.008)	.018 (.540)	.086* (.005)	.087* (.008)	--. (.051)	0.73* (.003)
2. ด้านพฤติกรรมทางการเงิน	219** (.001)	.089* (.014)	.079* (.040)	.106* (.007)	.084* (.049)	.108* (.012)	.142** (.001)
3. ด้านเจตคติทางการเงิน	-- (.599)	-- (.949)	.172** (.001)	-- (.684)	.193** (.001)	-- (.409)	.015 (.700)
4. ด้านการแก้ไขปัญหาทางการเงิน	.232** (.001)	-- (.128)	-- (.365)	-- (.489)	-- (.744)	.333** (.001)	.098* (.005)
5. เป้าหมายด้านความมั่นคงทางการเงิน	.170** (.001)	.483** (.001)	.321** (.001)	.225** (.001)	-- (.677)	-- (.894)	.269** (.001)
6. เป้าหมายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	.160** (.001)	.105* (.009)	.279** (.001)	.269** (.001)	.254** (.001)	.187** (.001)	.272** (.001)
7. เป้าหมายด้านการพัฒนาตนเอง	.093* (.025)	.207** (.001)	.299** (.001)	.179** (.001)	-- (.090)	-- (.512)	.184** (.001)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในภาพรวม ได้แก่ พฤติกรรมทางการเงิน เป้าหมายด้านความมั่นคงทางการเงิน เป้าหมายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป้าหมายด้านการพัฒนาตนเอง การแก้ไขปัญหาทางการเงิน และด้านความรู้ทางการเงิน และปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญต่อภาพรวมของการวางแผนทางการเงิน เจตคติทางการเงินแม้จะมีอิทธิพลในบางมิติ (Y3, Y5) แต่ไม่ส่งผลต่อภาพรวม (p = .700)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางการเงินมากกว่าเพศชาย ส่งผลต่อความมั่นใจในการลงทุน โดยเฉพาะกลุ่มรายได้น้อยหรือขาดประสบการณ์ การวางแผนทางการเงินเปลี่ยนตามช่วงอายุ แต่ระดับการศึกษาไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเงิน สถานภาพสมรสส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเงิน โดยผู้ที่แต่งงานแล้วมีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจและวางแผนภาษีและหนี้สินมากกว่า พฤติกรรมทางการเงินแตกต่างตามอาชีพ โดยข้าราชการมีความรอบคอบมากกว่ากลุ่มอาชีพอิสระหรือธุรกิจส่วนตัว ระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม การลงทุน และการวางแผนภาษี ภาระอุปการะในครอบครัวส่งผลให้การวางแผนภาษีต่ำกว่า และกลุ่มที่ไม่มีหนี้สินมีพฤติกรรมทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ

มากกว่า และกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพตะวันออกมีการวางแผนทางการเงินรอบคอบกว่าเขตอื่น ๆ สะท้อนโครงสร้างเศรษฐกิจและการเข้าถึงแหล่งงานและความรู้ที่ดีกว่า

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้สรุปผลสังเคราะห์การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเรื่องแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขั้นตอนแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณชีวิตทีดี ดังภาพนี้

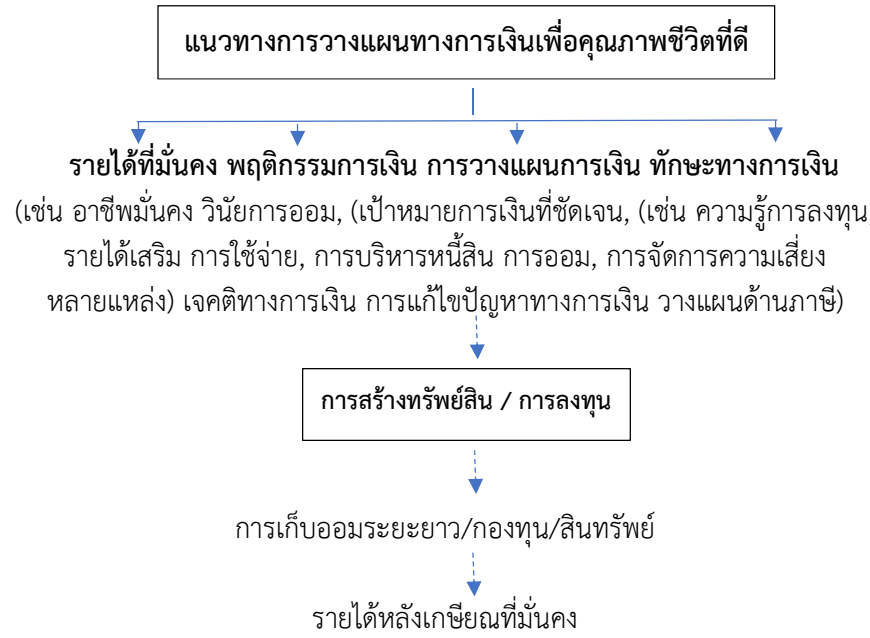

Figure 1: A Concept Map Leading to Financial Planning Guidelines for a Good Quality of Life

โดยสรุปผังความคิดไปสู่ขั้นตอนแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ได้ดังนี้

แนวทางการวางแผนทางการเงินประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ 1) รายได้มั่นคง: มีอาชีพที่มั่นคงและรายได้เสริมหลากหลาย 2) พฤติกรรมการเงินที่ดี: มีวินัยในการออม ใช้จ่าย และเจตคติทางการเงินที่เหมาะสม 3) การวางแผนการเงิน: ตั้งเป้าหมายทางการเงินชัดเจน บริหารหนี้สิน และแก้ไขปัญหาทางการเงินได้ดี 4) ความรู้และทักษะทางการเงิน: เข้าใจการลงทุน การออม การจัดการความเสี่ยง และเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ องค์ประกอบเหล่านี้ส่งผลต่อการลงทุนและการสร้างทรัพย์สินระยะยาว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของรายได้หลังเกษียณและความมั่นคงทางการเงินในอนาคต การนำแนวทางนี้ไปใช้ควรบูรณาการการวางแผนทางการเงินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตทางการเงิน ลดปัญหาหนี้ครัวเรือน และส่งเสริมความรู้ทางการเงินผ่านกิจกรรมหรือสวัสดิการ เช่น การจัดเวิร์คชอปและให้ความรู้ทางการเงินในองค์กรและสังคมโดยรวม

อภิปรายผลวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า เพศชายมีแนวโน้มวางแผนด้านเงินออมการลงทุนเพื่อเพิ่มทรัพย์สิน และการจัดการความเสี่ยงในชีวิต มากกว่าเพศหญิง ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะพฤติกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างรายได้และการเติบโตของทรัพย์สิน โดยเพศชายมักมีความกล้าในการรับความเสี่ยงทางการเงินมากกว่า

ในทางกลับกัน เพศหญิงมักให้ความสำคัญกับความมั่นคงและความปลอดภัยทางการเงิน มีแนวโน้มหลีกเลี่ยงความเสี่ยงมากกว่า และอาจขาดความมั่นใจในการตัดสินใจลงทุน โดยเฉพาะในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยง แม้ว่าจะให้ผลตอบแทนสูงก็ตาม อีกทั้งยังได้รับผลกระทบจากระดับรายได้ที่อาจต่ำกว่าผู้ชายในบางกลุ่ม อันเป็นข้อจำกัดต่อการเริ่มต้นวางแผนการเงินในเชิงรุกลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dawson (2023) ซึ่งศึกษาความแตกต่างทางเพศในเรื่อง ความมองโลกในแง่ดี การหลีกเลี่ยงความสูญเสีย (loss aversion) และ ทัศนคติต่อความเสี่ยง พบว่า ผู้หญิงมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงความเสี่ยงและความสูญเสียมากกว่าเพศชาย และมีระดับความมองโลกในแง่ดีด้านการเงินต่ำกว่า จึงมีโอกาสน้อยที่จะตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยง แม้จะมีโอกาสได้รับผลตอบแทนที่สูงในระยะยาว

กลุ่มวัยทำงานอายุ 51–60 ปี มีค่าเฉลี่ยด้านการวางแผนหนี้สินและการวางแผนอนาคตในระดับสูงสะท้อนถึง ประสบการณ์ชีวิตและความตระหนักในการเตรียมพร้อมก่อนเกษียณ พฤติกรรมที่รอบคอบในการใช้จ่ายและบริหารหนี้ อาจเป็นผลจากประสบการณ์ทางการเงินที่ผ่านมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่า วัยกลางคนถึงปลายมักใส่ใจเรื่องการวางแผนการเงินมากขึ้นเมื่อใกล้เกษียณ สำหรับกลุ่มวัย 41–50 ปี พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำในด้านการวางแผนหนี้สินและการลงทุนเพื่อเพิ่มทรัพย์สิน ซึ่งอาจสะท้อนถึง ภาระค่าใช้จ่ายสูงในช่วงวัยนี้ เช่น ค่าใช้จ่ายครอบครัว การศึกษาของบุตร และภาระอื่น ๆ ทำให้ขาดทั้งเวลาและทรัพยากรในการวางแผนการเงินเชิงรุก สอดคล้องกับรายงานของ OECD (2020) ที่ระบุว่ากลุ่มวัยกลางคนที่มีภาระครอบครัวมักละเลยการวางแผนการลงทุนระยะยาว ในขณะเดียวกัน กลุ่มวัย 31–40 ปี และ 41–50 ปี มีแนวโน้มวางแผนภาษีได้ดี ซึ่งอาจเป็นผลจากการเข้าสู่ระบบภาษีอย่างเต็มรูปแบบ และการมีรายได้ประจำที่มั่นคง ทำให้มี แรงจูงใจในการศึกษาเรื่องการหักลดหย่อนภาษีและวางแผนเพื่อลดภาระภาษี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Teng and Pfau (2012) พบว่ามีรายได้ประจำมักให้ความสำคัญกับการวางแผนภาษีมากกว่าผู้ที่มีรายได้ไม่แน่นอน

ระดับการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมหรือแนวโน้มการวางแผนทางการเงินในบางด้าน เช่น กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มักมีคะแนนสูงในด้านการวางแผนหนี้สิน แต่เมื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทุกด้าน สาเหตุหนึ่งอาจมาจากประสบการณ์จริงที่มีบทบาทมากกว่าการศึกษา เพราะบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำ อาจมีประสบการณ์ตรงในการบริหารหนี้สินในชีวิตประจำวัน จึงมีความระมัดระวังในการวางแผนหนี้สินมากกว่า ข้อเท็จจริงนี้สะท้อนว่า ความตระหนักรู้ทางการเงินไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กับระดับการศึกษาเสมอไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2011) พบว่าแม้ว่าการศึกษาจะมีความเกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเงินในระดับหนึ่ง แต่ความสามารถในการวางแผนทางการเงินขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น รายได้ เจตคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคลด้วย

สถานภาพสมรสและสถานภาพโสดมีค่าเฉลี่ยภาพรวมของพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินอยู่ที่ ($\overline{X}$ = 3.58) แต่พฤติกรรมการวางแผนในแต่ละด้านจะแตกต่างกันอย่างชัดเจน สำหรับกลุ่มสมรส มักได้รับแรงจูงใจจากภาระครอบครัวและความต้องการความมั่นคงทางการเงิน ส่งผลให้พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินโดยเฉพาะในด้านการจัดการหนี้สินและการวางแผนภาษีมีความโดดเด่นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่าสถานภาพสมรสช่วยกระตุ้นให้บุคคลวางแผนการเงินระยะยาวมากขึ้น เช่น การบริหารหนี้สิน การออม และการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ผลการวิจัยนี้สะท้อนภาพดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ในทางกลับกัน กลุ่มที่อยู่ในสถานภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินต่ำที่สุดในหลายด้าน เช่น การวางแผนการลงทุนและการบริหารความเสี่ยง อาจเนื่องมาจากความไม่แน่นอนในชีวิตและความท้าทายทางเศรษฐกิจหลังจากการแยกทางกับคู่ชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hira and Mugenda (2000) พบว่าบุคคลที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพครอบครัวมักมีภาวะการเงิน

ที่ไม่มั่นคงและเผชิญความเครียดสูง ส่งผลให้พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินลดลงอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าการวางแผนด้านภาษีและการลงทุนเพื่อความงอกเงยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละสถานภาพชีวิต โดยอาจสะท้อนถึงระดับความรู้ทางการเงิน รวมถึงภาระและแรงจูงใจที่แตกต่างกัน เช่น ผู้ที่สมรสอาจมีความจำเป็นและแรงจูงใจสูงในการใช้สิทธิ์ลดหย่อนภาษีจากภาระครอบครัว ขณะที่กลุ่มโสดอาจยังขาดแรงจูงใจหรือความพร้อมในการศึกษาเรื่องภาษีและการลงทุนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) และ Hira and Mugenda (2000) พบว่า บุคคลในสถานภาพสมรสมีแนวโน้มที่จะวางแผนทางการเงินมากกว่ากลุ่มโสดหรือหม้าย ซึ่งอาจยังไม่มีแรงจูงใจหรือความพร้อมในการวางแผนภาษีและการลงทุนอย่างเป็นระบบ

อาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมักมีรายได้ประจำ สวัสดิการ และโครงสร้างการเงินที่ชัดเจน มักแสดงพฤติกรรมการวางแผนการเงินที่รอบคอบและมีประสิทธิภาพกว่าอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะในด้านการจัดการหนี้สิน การวางแผนภาษี และการสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hira and Mugenda (2000) พบว่าความมั่นคงของรายได้ส่งผลโดยตรงต่อระดับความพึงพอใจทางการเงิน และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินในระยะยาว ในทางกลับกัน อาชีพอิสระหรือฟรีแลนซ์เผชิญกับความท้าทายในการวางแผนภาษี เนื่องจากไม่มีระบบหักภาษี ณ ที่จ่าย ทำให้ขาดความเข้าใจในเรื่องการลดหย่อนภาษีและการวางแผนภาษีอย่างเหมาะสม จึงพบว่าค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านนี้ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมทางการเงินแบบ “วางแผนล่วงหน้า” เช่น การออมและการจัดการภาษีอย่างเป็นระบบ มักมีความพึงพอใจในชีวิตสูง และพฤติกรรมดังกล่าวขึ้นอยู่กับปัจจัยของรายได้ ความรู้ทางการเงิน และแรงจูงใจ สำหรับอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านการวางแผนการลงทุนเพื่อความงอกเงย และการจัดการความเสี่ยง สะท้อนถึงความตื่นตัวและความสามารถในการบริหารจัดการทางการเงินเพื่อเพิ่มรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่าผู้ที่มีความรู้ทางการเงินระดับสูง โดยเฉพาะเจ้าของกิจการมีพฤติกรรมการลงทุนและการวางแผนความเสี่ยงที่รอบคอบมากกว่าผู้มีรายได้ประจำ เนื่องจากต้องรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงทั้งด้านชีวิตส่วนตัวและธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

รายได้ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงิน ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Behavioral Economics) ที่ชี้ให้เห็นว่าระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเงิน โดยเฉพาะในด้านการออม การลงทุน และการวางแผนภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) ที่ระบุว่าผู้ที่มีฐานะทางการเงินดีกว่า มักมีพฤติกรรมทางการเงินที่เป็นระบบ และวางแผนล่วงหน้ามากกว่า เช่น การลงทุน การจัดการหนี้สิน และการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากมี “ทรัพยากรทางการเงิน” และ “แรงจูงใจ” ที่มากกว่ากลุ่มรายได้น้อย ในขณะเดียวกัน งานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงกว่ามักมีความรู้ทางการเงิน (financial literacy) สูงกว่า และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนการเงินเพื่ออนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการวางแผนภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามระดับรายได้ โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มรายได้สูงและรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ OECD (2016) กล่าวว่ากลุ่มรายได้สูงมีแนวโน้มใส่ใจและใช้ประโยชน์จากมาตรการลดหย่อนภาษีได้มากกว่า ขณะที่กลุ่มรายได้ต่ำมักประสบปัญหาในการเข้าถึงข้อมูลหรือขาดแรงจูงใจในการวางแผนภาษีอย่างจริงจัง สำหรับด้านการลงทุนเพื่อความงอกเงย ผลวิจัยนี้ กลุ่มรายได้สูงมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากมีความสามารถในการรับความเสี่ยงและความพร้อมทางการเงินมากกว่า จึงมีโอกาสลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนระยะยาว เช่น กองทุนรวม หุ้น หรืออสังหาริมทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hira and Mugenda (2000)

พบว่ากลุ่มที่มีความมั่นคงทางรายได้มีระดับความพึงพอใจทางการเงิน (financial satisfaction) สูงกว่า และจะวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบพร้อมเป้าหมายที่ชัดเจนมากกว่ากลุ่มรายได้น้อย

กลุ่มวัยทำงานที่ไม่มีภาระอุปการะมีคะแนนเฉลี่ยในหลายด้านของพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินสูงกว่ากลุ่มที่มีภาระอุปการะ แต่ผลการทดสอบทางสถิติไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเกือบทุกด้าน การวางแผนภาษีภาระอุปการะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่มีนี้สะท้อนข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการเงินและเวลางรับผิดชอบดูแลบุคคลอื่น เช่น ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมหรือให้ความสำคัญกับความอยู่รอดของครอบครัว ก่อนการวางแผนภาษีหรือการลงทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hira and Mugenda (2000) พบว่าความพึงพอใจทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินได้รับอิทธิพลจากความรับผิดชอบในครอบครัว โดยกลุ่มที่มีภาระมักมีความเครียดทางการเงินสูงกว่าและมักวางแผนการเงินในระยะสั้นมากกว่าการวางแผนระยะยาว เช่น การลงทุนหรือการวางแผนภาษี สำหรับด้านการวางแผนภาษี กลุ่มที่ไม่มีภาระอุปการะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า แม้ว่าผู้ที่มีภาระอุปการะ เช่น บุตรหรือคู่สมรส มีแรงจูงใจในการใช้สิทธิลดหย่อนภาษีมากกว่า แต่ในทางปฏิบัติ กลุ่มนี้มักขาดเวลา ความรู้ หรือทรัพยากรเพียงพอในการศึกษาและวางแผนภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่าพฤติกรรมทางการเงินที่ดีไม่ได้เกิดจากแรงจูงใจเพียงอย่างเดียว แต่ต้องประกอบด้วยความรู้ทางการเงินและทรัพยากรที่เพียงพอ จึงจะนำไปสู่พฤติกรรมการวางแผนที่ชัดเจน เช่น การวางแผนภาษีและการลงทุนอย่างมีประสิทธิผล

กลุ่มวัยทำงานที่ไม่มีภาระหนี้สินมีแนวโน้มวางแผนทางการเงินในหลายด้านได้ดีกว่ากลุ่มที่มีภาระหนี้ โดยเฉพาะการวางแผนการออมและลงทุน การใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการความเสี่ยงในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่า ภาระหนี้ที่มากเกินไปอาจลดทอนความสามารถในการวางแผนทางการเงินระยะยาว เนื่องจากบุคคลต้องมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาทางการเงินในระยะสั้นแทน ส่งผลให้ไม่ได้ออมเงินเพื่ออนาคตอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่ากลุ่มที่ไม่มีหนี้สินมีคะแนนด้านการวางแผนหนี้สินสูงกว่ากลุ่มที่มีหนี้อย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนว่ากลุ่มนี้อาจมีวินัยทางการเงินและพฤติกรรมการวางแผนที่ดีในการป้องกันไม่ให้เกิดภาระหนี้สิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่าพฤติกรรมทางการเงินเชิงบวก เช่น การวางแผนล่วงหน้าและการควบคุมการใช้จ่าย เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดหนี้สินในอนาคต ส่วนกลุ่มที่มีหนี้สิน พบว่าคะแนนเฉลี่ยในด้านการออมและลงทุนต่ำกว่ากลุ่มไม่มีหนี้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจเป็นผลจากข้อจำกัดด้านสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้ไม่สามารถกันเงินไปลงทุนหรือนำไปออมได้อย่างเพียงพอ งานวิจัยของ Hira and Mugenda (2000) สนับสนุนว่า ระดับหนี้สินที่สูงส่งผลให้ความเครียดและภาระการชำระหนี้จำกัดความสามารถในการจัดสรรเงินเพื่อการวางแผนอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพตะวันออกมีแนวโน้มวางแผนทางการเงินอย่างรอบคอบมากกว่ากลุ่มในเขตอื่น ๆ โดยเฉพาะในด้านการวางแผนหนี้สิน การบริโภคและอุปโภค รวมถึงการวางแผนด้านภาษี ซึ่งอาจสะท้อนถึงโครงสร้างเศรษฐกิจของพื้นที่ เช่น การมีแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ ศูนย์ธุรกิจ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งความรู้และบริการทางการเงินที่ดีกว่า ขณะที่เขตกรุงธนเหนือมีค่าเฉลี่ยต่ำในหลายด้าน อาจบ่งชี้ถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการเงินหรือความรู้ทางการเงินของประชากรในพื้นที่ดังกล่าว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ Lusardi , Mitchell (2014) พบว่าความเหลื่อมล้ำทางภูมิศาสตร์ส่งผลต่อการเข้าถึงความรู้และบริการทางการเงิน ซึ่งนำไปสู่ความแตกต่างของพฤติกรรมทางการเงินในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าการลงทุนและการจัดการความเสี่ยงเป็นจุดอ่อนของทุกกลุ่มเขต โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพใต้และกรุงธนเหนือที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สะท้อนถึงความเข้าใจที่ยังจำกัดในด้านการวางแผนระยะยาวและการเตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในระยะยาว สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่า การขาดการวางแผนด้านความเสี่ยงและการลงทุนในกลุ่มประชากรเมือง อาจเกิดจากความไม่มั่นคงทางรายได้ ขาดแรงจูงใจ และความซับซ้อนของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินที่ดีไม่ได้เกิดจากแรงจูงใจเพียงอย่างเดียว แต่ต้องประกอบด้วยความรู้ทางการเงินและทรัพยากรที่เพียงพอ จึงจะนำไปสู่พฤติกรรมการวางแผนที่ชัดเจน และผลการวิจัยนี้พบว่า การวางแผนภาษีและการลงทุนของพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีรายได้ประจำ สวัสดิการละโครงสร้างการเงินที่ชัดเจน มักแสดงพฤติกรรมการวางแผนการเงินที่รอบคอบและมีประสิทธิภาพกว่าอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะในด้านการจัดการหนี้สิน การวางแผนภาษี และการสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suchart (2021) พบว่า อาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีรายได้ประจำ สวัสดิการรองสร้างการเงินที่ชัดเจน มักแสดงพฤติกรรมการวางแผนการเงินที่รอบคอบและมีประสิทธิภาพกว่าอาชีพอื่น มีความรู้ทางการเงินระดับสูง และการวางแผนความเสี่ยงที่รอบคอบมากกว่าผู้มีรายได้ไม่ประจำประจำ เนื่องจากต้องรับผิดชอบต่อความเสี่ยงทั้งในชีวิตส่วนตัวและความมั่นคงของตนเอง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 จากผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านทักษะทางการเงินและการตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิต สามารถร่วมกันทำนายการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนร้อยละ 62.8 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าทั้งสองปัจจัยมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน รายด้านของปัจจัยที่มีอิทธิพล การตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิต พบว่า ด้านความมั่นคงทางการเงิน การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาตนเอง มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่า ผู้ที่มีเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจนมักมีแนวโน้มวางแผนล่วงหน้าและมีพฤติกรรมการเงินที่รอบคอบมากขึ้น ทักษะทางการเงิน พบว่า ด้านพฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน และการแก้ไขปัญหาทางการเงิน มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hastings et al. (2013) พบว่า ทักษะทางการเงินพื้นฐานส่งผลต่อการตัดสินใจด้านการออม การลงทุน และการบริหารความเสี่ยง เจตคติทางการเงิน ผลการวิจัยพบว่า ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการวางแผนทางการเงิน เหตุผลหนึ่งอาจมาจากการที่เจตคติเชิงบวกเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ หากขาดพฤติกรรมการเงินที่นำไปปฏิบัติจริง โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานที่เผชิญกับแรงกดดันทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Perry and Morris (2005) พบว่า เจตคติเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่ง ไม่สามารถชี้วัดความสำเร็จทางการเงินได้ หากไม่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การออมและการควบคุมรายจ่าย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shim et al. (2009) พบว่า เจตคติความรู้และประสบการณ์จะส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเงิน แต่สิ่งที่สะท้อนถึงความมั่นคงทางการเงินระยะยาวได้ดีที่สุด คือ การลงมือปฏิบัติจริงอย่างมีวินัยและต่อเนื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการส่งเสริมให้กลุ่มวัยทำงาน ทักษะทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน การลงทุน และเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจน ควบคู่กับการลงมือปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน และส่งเสริมความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการลงทุนในกลุ่มเพศหญิง การส่งเสริมพฤติกรรมการลงทุนในกลุ่มเพศหญิง ควรเริ่มจากการให้ความรู้ด้านการลงทุนในรูปแบบที่เข้าใจง่าย สื่อสารด้วยเนื้อหาที่ช่วยสร้างความมั่นใจ โดยเน้นผลิตภัณฑ์การเงินที่มีความเสี่ยงต่ำแต่ให้ผลตอบแทนระยะยาว เช่น กองทุนรวมตราสารหนี้ กองทุนเพื่อการเกษียณ (RMF) หรือแผนการออมระยะยาว ควรพัฒนาทักษะการวางแผนการเงินที่เหมาะสม

กับบริบทเฉพาะของผู้หญิง เช่น กลุ่มที่เพิ่งเริ่มทำงาน แม่เลี้ยงเดี่ยว หรือผู้หญิงที่มีรายได้น้อย เพื่อให้สามารถจัดการการเงินของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การสร้างแพลตฟอร์มให้คำปรึกษาทางการเงินเฉพาะกลุ่ม โดยใช้ที่ปรึกษาหญิง อาจช่วยลดข้อจำกัดทางเพศ และเพิ่มความไว้วางใจในการขอคำแนะนำ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุนอย่างยั่งยืน แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dawson (2023) พบว่า ผู้หญิงมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางการเงินมากกว่าเพศชาย และมีระดับความเชื่อมั่นในการลงทุนต่ำกว่า ส่งผลให้มีโอกาสน้อยในการเข้าร่วมกิจกรรมการลงทุนที่มีความเสี่ยง แม้ว่าอาจให้ผลตอบแทนสูงในระยะยาว การเข้าใจพฤติกรรมเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อการออกแบบนโยบายและการให้ความรู้ที่ตอบโจทย์เฉพาะกลุ่มได้อย่างแท้จริง

2. แนวทางการบูรณาการความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เข้ากับหลักสูตรการศึกษาตลอดชีวิต ควรพัฒนาหลักสูตรความรู้ทางการเงินที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย และสามารถเข้าถึงได้ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ไม่จำกัดเฉพาะในระบบการศึกษา แต่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่า ความรู้ทางการเงินพื้นฐานมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจทางการเงินที่รอบคอบ และช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินในระยะยาว

3. แนวทางส่งเสริมโปรแกรมฝึกอบรมทางการเงินสำหรับผู้เริ่มต้นวางแผนทางการเงิน ควรพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมที่เน้นเนื้อหาเข้าใจง่าย ครอบคลุมพื้นฐานที่จำเป็น เช่น การออมเพื่อเป้าหมาย การจัดการหนี้ การลงทุนเบื้องต้น และการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อเสริมสร้างทักษะทางการเงินที่นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่า การศึกษาทั่วไปไม่เพียงพอหากขาดทักษะทางการเงินเฉพาะด้าน และเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ทางการเงินอย่างต่อเนื่อง OECD (2020) พบว่า ความรู้ทางการเงินควรได้รับการพัฒนาแยกต่างหากจากระดับการศึกษา เนื่องจากมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินโดยตรง

4. แนวทางส่งเสริมความรู้ทางการเงินตามสถานภาพชีวิต ควรจัดโปรแกรมพัฒนาความรู้ทางการเงินให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละกลุ่ม เช่น เวิร์คชอปสำหรับผู้สมรสใหม่ เพื่อวางแผนการเงินครอบครัวร่วมกันอย่างเป็นระบบ โปรแกรมอบรมเฉพาะกลุ่ม สำหรับผู้หย่าร้างหรือหม้าย เพื่อฟื้นฟูทักษะการจัดการการเงินส่วนบุคคลและวางแผนอนาคตได้อย่างมั่นคง ในส่วนของ กลุ่มโสด ซึ่งมักไม่มีภาระครอบครัว เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการเริ่มต้นวางแผนภาษีและการลงทุนระยะยาว ควรจัดบริการให้คำปรึกษาเชิงรุก เพื่อเสริมแรงจูงใจในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและการลงทุน พัฒน เครื่องมือที่ตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ของคนโสด เช่น แอปพลิเคชันวางแผนการเงินส่วนบุคคล หรือระบบที่ปรึกษาการลงทุนอัตโนมัติ (Robo-advisor) เพื่อให้การวางแผนเป็นเรื่องง่าย สะดวก และปลอดภัย แนวทางเหล่านี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่า กลุ่มที่ไม่มีภาระครอบครัวมีแนวโน้มวางแผนทางการเงินได้ดี หากได้รับข้อมูลที่ชัดเจนและแรงจูงใจที่เหมาะสม

5. แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเงินให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มอาชีพ กลุ่มข้าราชการ/พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ เนื่องจากมีรายได้และสวัสดิการที่มั่นคง ควรส่งเสริมการวางแผนระยะยาวโดยเน้นเสริมสร้างความรู้ด้านการวางแผนเกษียณ การบริหารสิทธิประโยชน์ภาษี และการใช้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพอย่างมีประสิทธิภาพ จัดเวิร์คชอปเฉพาะกลุ่ม เช่น การลงทุนผ่านกองทุน SSF และ RMF สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hira and Mugenda (2000) พบว่า รายได้ที่มั่นคงส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินในระยะยาว และความพึงพอใจทางการเงิน กลุ่มอาชีพอิสระ/ฟรีแลนซ์ กลุ่มนี้มีรายได้ไม่แน่นอน และขาดระบบหักภาษี ณ ที่จ่าย จึงควรจัดอบรมเรื่องการวางแผนภาษีเบื้องต้น การแยกรายรับ-รายจ่าย และการใช้สิทธิ์

ลดหย่อน พัฒนาเครื่องมือช่วยวางแผนภาษี เช่น แอปพลิเคชันวางแผนภาษีรายเดือน พร้อมฟีเจอร์แจ้งเตือน ส่งเสริมแรงจูงใจผ่านสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้มีรายได้ไม่สม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่า ความรู้ทางการเงินและการวางแผนล่วงหน้าช่วยเพิ่มความพึงพอใจในชีวิต กลุ่มเจ้าของธุรกิจส่วนตัว แม้มีศักยภาพในการลงทุน แต่ควรเสริมสร้างทักษะด้านการจัดการความเสี่ยง โดยเน้น: จัดอบรมหรือจัดเวิร์คชอบ ด้านการบริหารความเสี่ยง การกระจายการลงทุน และการใช้เครื่องมือทางการเงินขั้นสูง ให้คำปรึกษาเฉพาะด้าน เช่น การวางแผนภาษีสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่า เจ้าของกิจการที่มีความรู้ทางการเงินสูง มีพฤติกรรมการวางแผนและลงทุนที่รอบคอบกว่าผู้มีรายได้ประจำ แนวทางเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้แต่ละกลุ่มอาชีพสามารถวางแผนการเงินได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะรายได้ ความเสี่ยง และเป้าหมายทางการเงินเฉพาะกลุ่ม

6. แนวทางส่งเสริมการพัฒนาโปรแกรมความรู้และแรงจูงใจเฉพาะกลุ่มรายได้น้อย ควรออกแบบโปรแกรมให้ความรู้ทางการเงินที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยเน้นเรื่องการวางแผนภาษีและการออมในรูปแบบที่เข้าใจง่ายใช้เวลาสั้น และสามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อให้กลุ่มนี้เข้าถึงสิทธิประโยชน์จากมาตรการลดหย่อนภาษี และเริ่มต้นออมเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่า การให้ความรู้ทางการเงินควรใช้ช่องทางที่เข้าถึงง่าย เช่น แอปพลิเคชันมือถือ สื่อสังคมออนไลน์ หรือเครือข่ายชุมชน เพื่อเพิ่มการรับรู้และการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาทางการเงินเชิงรุก (proactive counseling) ควบคู่กับการให้ความรู้ เพื่อช่วยลดความกังวลและสร้างแรงจูงใจในการบริหารการเงินประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) พบว่า การสนับสนุนทางข้อมูลและคำปรึกษาที่เหมาะสม ช่วยสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจทางการเงิน ขณะเดียวกัน ควรพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ที่รวบรวมข้อมูลและเครื่องมือการวางแผนทางการเงิน การออมการลงทุน และการจัดการภาษี ที่เหมาะสมกับรายได้และระดับความรู้ของผู้ใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ OECD (2016) พบว่า การเข้าถึงข้อมูลและเครื่องมือช่วยให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

7. แนวทางการส่งเสริมความรู้ทางการเงินสำหรับกลุ่มที่มีภาระอุปการะควรเน้นการให้ความรู้ด้านการวางแผนภาษีและการจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมสนับสนุนบริการให้คำปรึกษาทางการเงินเชิงรุกที่เข้าถึงง่าย และตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) พบว่า การส่งเสริมความรู้ทางการเงินแบบเจาะจงสำหรับกลุ่มที่มีภาระอุปการะช่วยลดความเครียดทางการเงินและส่งเสริมพฤติกรรมการวางแผนที่ยั่งยืน ควรมีการจัดโปรแกรมความรู้ด้านการบริหารหนี้ในรูปแบบเชิงป้องกัน เช่น การจัดเวิร์คชอปหรือแอปพลิเคชันวางแผนหนี้ โดยออกแบบเนื้อหาให้สั้น กระชับ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และสามารถเข้าถึงได้ผ่านมือถือหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมความรู้ทางการเงินสำหรับผู้ที่ยังไม่มีภาระหนี้เพื่อรักษาพฤติกรรมทางการเงินที่ดี เช่น การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การใช้จ่ายอย่างมีวินัย และการกันเงินสำรองฉุกเฉิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hira and Mugenda (2000) และ Xiao et al. (2009) พบว่า พฤติกรรมการวางแผนล่วงหน้าและการควบคุมการใช้จ่ายมีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

8. แนวทางพัฒนาโครงการฝึกอบรมเฉพาะกลุ่มในพื้นที่ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำ เช่น กรุงธนเหนือและกรุงเทพใต้ ควรเน้นการอบรมด้านการลงทุน การจัดการความเสี่ยง และการวางแผนภาษี โดยออกแบบเนื้อหาให้เข้าใจง่าย ใช้ภาษาที่เข้าถึงได้ พร้อมกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจในการวางแผนการเงินระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) ที่ระบุว่า

การพัฒนาความรู้ทางการเงิน (financial literacy) มีผลสำคัญต่อพฤติกรรมการออม การลงทุน และการบริหารความเสี่ยง และควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทั้งด้านภาษาและความเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ควรใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์หรือแอปพลิเคชันที่ปรับเนื้อหาและฟังก์ชันตามระดับความรู้ทางการเงินของผู้ใช้งานในแต่ละพื้นที่ เพื่อจำลองสถานการณ์ทางการเงิน เช่น การวางแผนหนี้สิน การลงทุนระยะยาว การวางแผนภาษี และการวางแผนเกษียณ ช่วยให้ประชาชนเห็นผลลัพธ์และพฤติกรรมการเงินของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2014) และ Xiao et al. (2009) ที่เน้นความสำคัญของความรู้ทางการเงินและการใช้เทคโนโลยีในการลดช่องว่างการเข้าถึงข้อมูลและโอกาสวางแผนอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมการให้บริการคำปรึกษาทางการเงินเชิงรุก (proactive financial counseling) ร่วมกับองค์กรท้องถิ่นเพื่อเข้าถึงชุมชนอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำเฉพาะบุคคล เช่น การจัดการรายได้ การวางแผนภาษี และการป้องกันภาวะหนี้เกินตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao et al. (2009) ที่ชี้ว่าการให้ข้อมูลและส่งเสริมพฤติกรรมทางการเงินเชิงบวก ต้องเน้นวิธีที่เข้าถึงง่ายและเฉพาะบุคคล พร้อมติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยเพิ่มความพึงพอใจทางการเงินและลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

เพศ รายได้ สถานภาพ และอาชีพ มีความแตกต่างที่ชัดเจนในด้านการวางแผนภาษี และการลงทุน มีผลต่อพฤติกรรมทางการเงิน มากกว่าระดับการศึกษา และปัจจัยหลักสู่พฤติกรรมทางการเงินที่ดี คือ ความรู้ทางการเงิน วินัย และทรัพยากรทางการเงิน การวางแผนทางการเงินที่ดีในกลุ่มวัยทำงาน ขึ้นอยู่กับทักษะทางการเงินที่แท้จริง**และ**การตั้งเป้าหมายชีวิตอย่างชัดเจน มากกว่าแค่มีเจตคติที่ดี ต้องลงมือทำจริงด้วยวินัยและความสม่ำเสมอ จึงจะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว ควรมีการพัฒนาแนวทางการให้ความรู้และสร้างแรงจูงใจด้านการเงินแบบ “เฉพาะกลุ่ม” โดยคำนึงถึงเพศ สถานภาพ รายได้ อาชีพ และพื้นที่ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการเงินที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ในระดับบุคคลและสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมความรู้ทางการเงิน โดยจัดโครงการอบรมและสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงิน เช่น การออม การลงทุน การประกันภัย และการวางแผนเกษียณ ผ่านทางโรงเรียน มหาวิทยาลัย และสื่อสาธารณะต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและทักษะทางการเงินให้กับประชาชนในวงกว้าง

1.2 บริษัทเอกชนควรสนับสนุนการจัดหลักสูตรการวางแผนทางการเงินภายในองค์กร เพื่อเพิ่มทักษะในการบริหารรายได้ของกลุ่มวัยทำงาน รวมถึงพัฒนาเครื่องมือทางการเงินที่ใช้งานง่าย มีความปลอดภัย และตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มวัยทำงาน เช่น แผนการออมแบบยืดหยุ่น หรือกองทุนเพื่อการเกษียณ

1.3 สำหรับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มวัยทำงาน ควรสร้างวินัยทางการเงินด้วยการตั้งเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจน และออมเงินอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลในเรื่องการลงทุน การบริหารหนี้สิน การประกันภัย และการวางแผนเกษียณ ผ่านสื่อออนไลน์หรือคอร์สเรียนต่าง ๆ

นอกจากนี้ ควรเริ่มวางแผนเกษียณตั้งแต่ช่วงวัยทำงานต้น ๆ หรือขอคำปรึกษาจากที่ปรึกษาทางการเงินมืออาชีพเพื่อให้การวางแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขยายพื้นที่การศึกษาจากเดิมที่มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ขยายขอบเขตการศึกษาไปยังพื้นที่ต่างจังหวัดหรือเปรียบเทียบระหว่างเขตเมืองและชนบทเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และครอบคลุมมากขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

2.2 วิจัยเชิงทดลองด้านพฤติกรรมทางการเงินพัฒนาและทดลองใช้เครื่องมือหรือโปรแกรมวางแผนทางการเงินกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อพฤติกรรมทางการเงินและคุณภาพชีวิต ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2.3 ศึกษาเชิงเปรียบเทียบตามช่วงวัยทำงานศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินระหว่างวัยเริ่มต้นทำงาน วัยกลางคน และวัยก่อนเกษียณ เพื่อให้สามารถพัฒนาแนวทางส่งเสริมการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

References

Dawson, C. (2023). Gender Differences in Optimism, Loss Aversion and Attitudes towards Risk. *British Journal of Psychology*, 114(4), 928–944.

Department of Provincial Administration. (2024). *Population Statistics by Age, Bangkok*. Retrieved November 9, 2024, from https://www.dop.go.th/download/statistics/

Gupta, P., & Agarwal, R. (2020). Effect of Financial Literacy on Personal Financial Decisions. *Journal of Finance and Economics*, 15(2), 45–60.

Hira, T. K., & Mugenda, O. M. (2000). Gender Differences in Financial Perceptions, Behaviors and Satisfaction. *Journal of Financial Planning*, 13(2), 86–92.

Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2011). Financial Literacy and Planning: Implications for Retirement Well-Being. In O. S. Mitchell & A. Lusardi (Eds.), *Financial Literacy: Implications for Retirement Security and the Financial Marketplace* (pp. 17–39).

Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5–44.

Mahaviriya, S. (2021). *Financial Planning of Government Officials in Thailand*. (Master's Thesis). Chulalongkorn University. Bangkok.

OECD. (2016). *OECD/INFE International Survey of Adult Financial Literacy Competencies*. OECD Publishing. Retrieved July 9, 2025, from https://www.oecd.org/finance/oecd-infe-survey-adult-financial-literacy-competencies.htm

OECD. (2020). *OECD/INFE 2020 International Survey of Adult Financial Literacy*. Organization for Economic Co-operation and Development. Retrieved July 3, 2025, from https://www.oecd.org/financial/education

Office of the National Economic and Social Development Council. (2024). *The Report on the Economic and Social Situation of Thailand: The First Quarter of 2024*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council.

Oli, S. (2020). The Influence of Financial Literacy on Personal Financial Planning: A Case Study of Individuals in Urban China. *Research Journal of Finance and Accounting*, 1(3), 88–97.

Perry, V. G., & Morris, M. D. (2005). Who Is in Control? The Role of Self-Perception, Knowledge, and Income in Explaining Consumer Financial Behavior. *Journal of Consumer Affairs*, 39(2), 299–313.

Shim, S., Barber, B. L., Card, N. A., Xiao, J. J., & Serido, J. (2009). Financial Socialization of First-Year College Students: The Roles of Parents, Work, & Education. *Journal of Youth and Adolescence*, 39, 1457–1470.

Suwanpanpa, S. (2022). *Guidelines for Personal Financial Management Planning for Financial Stability of Generation X in Bangkok*. (Doctoral Dissertation). North Bangkok University. Pathum Thani.

Teng, J. T., & Pfau, W. D. (2012). Impact of Retirement Risk on Willingness to Delay Retirement and Tax Planning Behavior. *Journal of Financial Planning*, 25(9), 50–59.

Thaler, R. H. (2017). *Misbehaving: The Making of Behavioral Economics* (S. Jaidee, Trans.). New York: Example Press.

The Stock Exchange of Thailand. (2019). *Financial Planning, Saving, and Investing*. Retrieved April 1, 2025, from https://www.example.com/financial-planning-2019

Xiao, J. J., Tang, C., & Shim, S. (2009). Acting for Happiness: Financial Behavior and Life Satisfaction of College Students. *Social Indicators Research*, 92(1), 53–68.